

[Studijní zájezd Plzeňského regionu SKIP do Drážďan \[1\]](#)

Autor:

- [KRAUSOVÁ, Petra](#) [2]

Číslo:

- [2023, ročník 32, číslo 2](#) [3]

Rubrika:

- [Ze zahraničí](#) [4]

Klíčová slova:

- [Německo](#) [5], [veřejné knihovny](#) [6]

Region:

- [04 Plzeňský region](#) [7]

Ve dnech 21. až 22. dubna 2023 uspořádala regionální organizace [SKIP 04 Plzeňský region](#) [8] odborný studijní zájezd do [Ústřední knihovny Městské knihovny v Drážďanech](#) [9] (Zentralbibliothek – Städtische Bibliotheken Dresden). Zájezd se uskutečnil za významné finanční účasti [Česko-německého fondu budoucnosti](#) [10], který se zaměřuje na podporu rozvoje a posílení česko-německé kooperace, síťování jednotlivých pracovníků knihoven a přenos zkušeností mezi zúčastněnými stranami. Z fondu bylo možno získat příspěvek až do výše 70 % nákladů; náklady pro jednotlivé účastníky se tak snížily až na velmi přijatelnou částku.

Ústřední knihovna v Drážďanech

Drážďanská [Ústřední knihovna](#) [11] se nachází v budově [Paláce kultury](#) [12] (Kulturpalast), který byl vystavěn architekty Wolfgangem Hänschem, Herbertem Loeschauem a Heinzem Zimmermannem podle návrhů Leopolda Wuela a dokončen v roce 1969. Palác, v jehož prostorách sídlí vedle Ústřední knihovny (podrobněji viz např. [číslo časopisu BIS ze srpna 2017](#) [13]) také [Drážďanská filharmonie](#) [14], disponuje největším koncertním sálem ve městě (až pro 1 785 návštěvníků), menším divadelním sálem pro 250 osob (ten slouží jako domovská scéna kabaretu [Die Herkuleskeule](#) [15]), konferenčními prostory či kavárnou. Své útočiště zde našlo také [Vědecké fórum Cosmo](#) [16] či [Centrum stavební kultury](#) [17].

[18]
Palác kultury, v němž sídlí Ústřední knihovna (foto: Martina Kožíšek Ouřadová, Knihovna města Plzně)

[19]

V budově se o prostory dělí knihovna a filharmonie (foto: Martina Kožíšek Ouřadová, Knihovna města Plzně)

Od roku 2007 je Palác kultury evidován jako kulturní památka. V letech 2013–2017 prošla budova rekonstrukcí, jejíž celkové náklady (včetně vybavení a venkovního zařízení) se z plánovaných 70 milionů vyšplhaly až na 105 milionů eur. Z původní budovy bylo zachováno vše, co bylo možné zachovat, repasovat nebo nově vyrobit – fasáda, stropy, schodiště, zábradlí, výzdoba. Mezi dekorativními prvky vyniká původní mozaika Gerharda Bondzina nazvaná Cesta rudé vlajky nebo bronzová vrata zdobená reliéfem Drážďany od rybářské vesnice po velkoměsto od Gerda Jägera.

[20]

Z exkurze v prostorách v knihovny (foto: Martina Kožíšek Ouřadová, Knihovna města Plzně)

Interiéry jsou laděny do čtyř základních barev (červené, šedé, měděné a béžové), přičemž stěžejní barvou je cihlově červená, která zachovává původní barevnou koncepci z konce 60. let.

[21]

Prostorám knihovny vládne cihlově červená barva (foto: Petra Krausová, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje)

Celá knihovna je zařízena moderním funkčním nábytkem. Sedací nábytek v částech vyhrazených dětským čtenářům a mládeži reflektuje různorodé potřeby – pracovní, studijní, herní i relaxační.

[22]
Oddělení pro děti a mládež (foto: Petra Krausová, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje)

Oba prostory jsou vybaveny audio křesly pro nerušený poslech hudby či audioknih.

[23]

Audio křesla (foto: Petra Krausová, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje)

Zákoutí pro předškolní děti tvoří soustava polic a míst pro sezení vymodelovaná do podoby draka. V části určené pro mládež se nacházejí i speciální herní křesla s herními konzolemi (Xbox, Nintendo aj.).

[24]

Zákoutí pro předškolní děti (foto: Petra Krausová, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje)

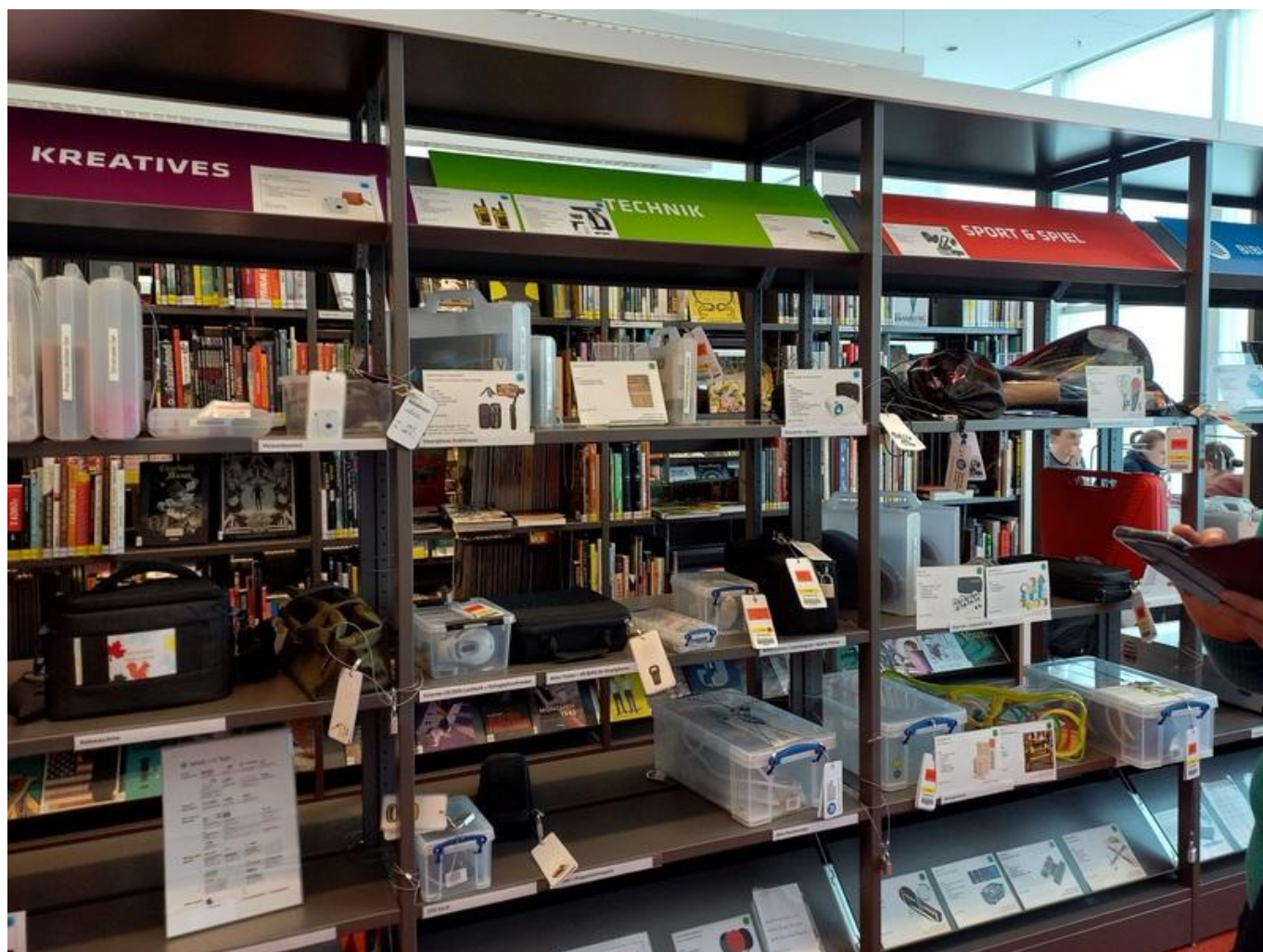
[25]
Pohodlný úkryt skýtá soukromí při hře nebo poslechu (foto: Martina Kožíšek Ouřadová, Knihovna města Plzně)

Ústřední knihovna se rozkládá na ploše 4 900 m². Fond knihovny čítá na 305 000 knihovních jednotek (knih, map, CD, DVD, her aj.), jež jsou všechny uloženy ve volném výběru. Knihovna má 19 poboček a jednu pojízdnou knihovnu, které dohromady pečují o dalších 400 000 jednotek. Mimo běžných tištěných a elektronických dokumentů knihovna nabízí také [knihovnu věcí](#) [26], kde si lze zapůjčit sportovní vybavení, nářadí, šicí stroje, hudební nástroje apod.

[27]

Knihovna věcí (foto: Martina Kožíšek Ouřadová, Knihovna města Plzně)

[28]

[29]

Knihovna věcí (foto: Petra Krausová, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje)

Přestože má knihovna asi čtyřicet zaměstnanců, všechny úkony výpůjčního protokolu lze realizovat také na samoobslužném principu. Knihovna disponuje self-checky, automaty na vracení knih i platebními automaty. Pro snadnou orientaci v prostoru i pro vyhledání konkrétního dokumentu slouží 3D informační systém Mapongo, který umožňuje přesné zobrazení polohy všech knihovnických jednotek v budově. Vrácené knihy putují přes automatickou třídírnu, odkud jsou v knižních kontejnerech odesílány zpět na místo uložení.

Knihovna byla projektována jako místo setkávání. Nabízí 500 studijních míst, učebny, skupinové pracovny, tiché studovny, konzultační místnosti či zkušebny pro hudebníky. Působí zde také řada klubů a skupin (např. šachový klub nebo dračí gang) a je pořádána řada workshopů (např. kreativní dílny háčkování či pletení) a vzdělávacích akcí pro všechny věkové skupiny.

Knihovna se systematicky věnuje otázkám udržitelnosti a aktivně se zapojuje do projektů na její podporu. Elektrina pochází z ekologických zdrojů; je zde omezeno až vyloučeno používání plastů – k dispozici jsou zde sice barely s vodou, ale návštěvníci si ji mohou točit pouze do vlastních nádob. Pro převážení menšího objemu knih mezi pobočkami slouží dvě nákladní kola. V rámci udržitelnosti má knihovna přímo na terase také vlastní chov včel, jejichž med byl díky rozmanitosti městského prostředí a rostlinných druhů pěstovaných na území města vyhlášen jako nejlepší v Německu. Svě místo zde našla také semínkovna, která nabízí na cca 1 200 sáčků s nejrůznějšími semínky, jež se od pěstitelů recipročně opět navracejí do knihovny.

Ještě doplním, že od dubna do září 2023 bylo v rámci projektu [Vzdušné kořeny](#) [30] v interiéru i okolí budovy instalováno na 700 vrbových prutů v květináčích, které nejenže při své výšce, jež může dosahovat až pěti metrů, utvořily zelené oázy nabízející příjemná zákoutí pro odpočinek, ale zlepšily

i klima uvnitř budovy.

Kulturní program

Po prohlídce knihovny následovala procházka historickým centrem města a přesun do botelu [Pöppelmann](#) [31], v němž jsme byli ubytováni. Botel původně sloužil jako luxusní motorová loď; ta byla vyrobena už v roce 1963 v loděnici Roßlau. Pod názvem Karl Marx se jako součást Bílé flotily do roku 1988 plavila po Labi. V roce 1991 byla loď přejmenována; od té doby nese jméno německého stavitele Matthäuse Daniela Pöppelmann, který ve službách saského kurfiřta a polského krále Augusta II. Silného utvářel drážďanský barokní styl a jehož nejznámějším dílem je barokní komplex Zwinger. Bohužel loď nepřežila konverzi a demoliční mánii po znovusjednocení Německa, a tak jako plovoucí ubytování dnes slouží pouze trup původní lodi.

[32]

Romantické ubytování na Labi (foto: Martina Kožíšek Ouřadová, Knihovna města Plzně)

Následující den jsme se již věnovali návštěvě historických pamětihodností a muzeí. Naše první kroky směřovaly do [Obrazárny starých mistrů](#) [33] nacházející se v budově architekta Gottfrieda Sempera (1803–1879) v areálu Zwingeru. Galerie, disponující širokou sbírkou obrazů a soch starých mistrů z 16.–18. století, je doplněna o drobná bronzová a mramorová díla z období antiky a novověku. Mezi jejími nejceněnějšími díly jsme mohli obdivovat např. Raffaelovu Sixtinskou madonu či díla Rembrandta, Vermeera a dalších. Podle časových možností jsme v rámci téže vstupenky mohli zavítat také do Matematicko-fyzikálního salonu, který mimo jiné schraňuje unikátní historické astronomické přístroje včetně hvězdářských dalekohledů, či do expozice představující cenné sbírky čínského, japonského a míšeňského porcelánu.

[34]
Matematicko-fyzikální salon ve Zwingeru (foto: Petra Krausová, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje)

Nemohli jsme vynechat ani jednu z nejvýznamnějších barokních staveb Německa a zároveň symbol saské metropole – evangelicko-luteránský kostel [Frauenkirche](#) [35]. Původní kostel, vystavěný z labského pískovce v první polovině 18. století podle návrhu architekta George Bähra (1666–1738), byl znám především svou neobvyklou kupolí, tzv. kamenným zvonem, který se při své celkové váze 12 000 tun vypíнал bez jakékoliv podpěry až do výšky 91,23 metrů. Během bombardování za druhé světové války byl kostel kompletně zničen a v troskách zůstal celých 45 let. V roce 1994 se započalo s jeho rekonstrukcí, která [trvala dvanáct let a navrátila kostel do původní podoby](#) [36].

[37]

Jednou z dalších architektonických ikon historického centra je katedrála nejsvětější Trojice, nazývaná také Hofkirche (foto: Martina Kožíšek Ouřadová, Knihovna města Plzně)

Studijní část zájezdu jsme zakončili prohlídkou královského [Rezidenčního paláce](#) [38] a části jeho pokladnice známé jako [Nový zelený trezor](#) [39] (Neues Grünes Göwelbe). V této pokladnici, kterou nechal vybudovat August II. Silný, aby světu ukázal své bohatství, je nashromážděno přes tisíc exponátů ze zlata, stříbra, drahokamů, slonoviny, kokosových ořechů, pštrosích per a dalších vzácných materiálů. Za nejcennější artefakt je považováno rozměrné vyobrazení oslavy narození mughalského císaře Aureng-Zeba od Johanna Melichiora Dinglingera z let 1701–1708, které je vyrobeno ze zlata, více než pět tisíc diamantů a stovek dalších vzácných kamenů a perel.

Kromě pokladnice jsme v paláci mohli obdivovat také skvostné reprezentační prostory včetně trůnního sálu, [sbírky osmanských artefaktů](#) [40] a zbraní ze 16.–19. století, mezi nimiž vyniká 20 metrů dlouhý a osm metrů široký [turecký stan z hedvábí a zlacené kůže](#) [40].

[41]
Turecký stan (foto: Petra Krausová, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje)

Obdivovali jsme také [zbrojnici](#) [42]; ta se nachází v tzv. [Obří hale](#) [43], která původně sloužila dvorským slavnostem a v níž se nyní nachází expozice s 350 předměty z 15.-17. století, která mapuje historii rytířských turnajů a jejíž součástí jsou brnění jezdců i koní, ceremoniální zbraně, kopí a meče.

[44]

[45]

[46]
Zbrojnice (foto: Petra Krausová, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje)

Závěrem

Z hlediska programu byl zájezd velmi dobře sestaven a v kombinaci se slunečným počasím všem přinesl neobyčejné zážitky. Nezbyvá než poděkovat Mgr. Haně Hendrychové (nyní již Srbové), Bc. Haně Novákové a Martině Kožíšek Ouřadové za organizaci zájezdu, přičemž Martině patří také mimořádný dík za vyjednání podpory z Česko-německého fondu budoucnosti a za její služby „dvorního“ fotografa. Velké díky přináležejí také našim průvodkyním po knihovně – paní Šárce Atzenbeck, vedoucí knihovny, a paní Lucii Palisch, které nás jako rodilé Češky provázely v češtině, což bylo pro většinu ze zúčastněných vítaným překvapením.

[47]

V pozadí Semperoper, v popředí členky a příznicyně Plzeňského regionu SKIP (foto: Martina Kožíšek Ouřadová, Knihovna města Plzně)

Další fotografie jsou k dispozici v [albu na Rajčeti](#) [48], do něhož přispěla řada účastnic studijního zájezdu.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2023-rocnik-32-cislo-2/studijni-zajezd-plzenskeho-regionu-skip-do>

Odkazy

[1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2023-rocnik-32-cislo-2/studijni-zajezd-plzenskeho-regionu-skip-do>

[2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/krausova-petra>

[3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2023-rocnik-32-cislo-2>

[4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/ze-zahranici>

[5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/nemecko>

- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/verejne-knihovny>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/regiony/04-plzensky-region>
- [8] <https://www.skipcr.cz/regiony/04-plzensky-region>
- [9] <https://www.bibo-dresden.de/de/standorte/zentralbibliothek.php>
- [10] <https://www.fondbudoucnosti.cz/aktuality/aktuality/mimoradna-podpora-spoluprace-ceskych-a-nemeckych-knihoven-z-prostredku-cesko-nemeckeho-fondu-budoucnosti>
- [11] <https://kulturpalast-dresden.de/de/im-kulturpalast/zentralbibliothek/>
- [12] <https://kulturpalast-dresden.de/de/>
- [13] <https://www.bibo-dresden.de/media/pdf/stadtbibliothek/die-neue-zentralbibliothek-dresden-im-kulturpalast.pdf>
- [14] <https://www.dresdnerphilharmonie.de/>
- [15] <https://www.kulturpalast-dresden.de/de/im-kulturpalast/kabarett-die-herkuleskeule/>
- [16] <https://www.kulturpalast-dresden.de/de/im-kulturpalast/cosmo-wissenschaftsforum/>
- [17] <https://www.kulturpalast-dresden.de/de/im-kulturpalast/zentrum-fuer-baukultur/>
- [18] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova13.jpg>
- [19] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova14.jpg>
- [20] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova12.jpg>
- [21] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova3.jpg>
- [22] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova4.jpg>
- [23] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova1.jpg>
- [24] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova2.jpg>
- [25] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova16.jpg>
- [26] <https://www.bibo-dresden.de/de/bibliothek-der-dinge.php>
- [27] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova15.jpg>
- [28] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova6.jpg>
- [29] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova5.jpg>
- [30] <https://www.rehwaldt.de/projekt.php?proj=LUF>
- [31] <https://schiffsherberge.de/>
- [32] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova17.jpg>
- [33] <https://www.skd.museum/cs/navsteva/obrazarna-starych-mistru/>
- [34] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova7.jpg>
- [35] <https://www.frauenkirche-dresden.de/>
- [36] [https://cs.wikipedia.org/wiki/Frauenkirche_\(Dr%C3%A1%C5%BE%C4%8Fany\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Frauenkirche_(Dr%C3%A1%C5%BE%C4%8Fany))
- [37] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova18.jpg>
- [38] <https://www.skd.museum/besuch/residenzschloss/>
- [39] <https://gruenes-gewoelbe.skd.museum/ausstellungen/neues-gruenes-gewoelbe/>
- [40] <https://ruestkammer.skd.museum/ausstellungen/tuerckische-cammer/>
- [41] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova9.jpg>
- [42] <https://ruestkammer.skd.museum/>
- [43] <https://ruestkammer.skd.museum/ausstellungen/riesensaal/>
- [44] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova11.jpg>
- [45] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova10.jpg>
- [46] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova8.jpg>
- [47] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1047/krausova19.jpg>
- [48] https://skip.rajce.idnes.cz/Dresden,_duben_2023